

Téma Děti Eruových, elfů a lidí, přineslo nový motiv, jehož podstatou bylo spojení *fëar* s *hröar*, která jsou součástí Eä; nebo lépe řečeno *fëa* se zabydlela v *hröa* tak, že každá z obou částí byla neúplná bez té druhé. Ale *fëar* nebyly duše zcela odlišného druhu, než měli Ainur, a těla se zase podobala tělům živých věcí, která se vyskytla už v prvotním stvoření (třebaže přizpůsobena nové funkci a pozměněna uvnitř přebývajícím *fëar*).

DODATEK 2

Pojem „*Arda*“ nebo „Království Ardy“ (která je přímo podřízená nadvládě Manwého, Eruova zástupce) není snadné přeložit, neboť ani „země“ ani „svět“ nejsou zcela vhodné výrazy. Fyzicky byla *Arda* tím, co nazýváme sluneční soustava.¹¹ Lze předpokládat, že Eldar mohli mít dostatečné a přesné informace o její stavbě, původu a vztahu k ostatní Eä (Vesmíru), pokud těmito záležitostmi byli schopni porozumět. Snad mohli získat potřebné znalosti ti, které to zajímalo. Ne všichni Eldar se zajímali o všechno; většina z nich soustředila svou pozornost na Zemi (a nebo, jak říkali, se do ní zamilovali).

Tradice, o kterých se zde zmiňujeme, pocházejí od Eldar z Prvního věku, dochované prostřednictvím těch elfů, kteří nikdy přímo nespatriili Valar, a lidí, kteří přejali „učení“ od elfů, ale kteří měli i své vlastní mýty, kosmologické legendy a astronomické domněnky. Přesto neobsahují nic, co by vážně protirečilo současnému lidskému poznání sluneční soustavy, její velikosti a jejího místa ve Vesmíru. Přesto je třeba si uvědomit, že z toho nevyplyvá, že by „pravdivé informace“ o Ardě (tak, jak je dávní Eldar získali od Valar) nutně musely souhlasit se současnými lidskými teoriemi. Navíc Eldar a Valar neohlomovaly rozměry ani vzdálenosti a ani je to v zásadě nezajímalo. Jejich zájem (a určitě záměření *Silmarillionu* a všech záležitostí s ním spojených) je možno charakterizovat jako „zájem o dramatickosti“. Místa nebo světy byly zajímavé nebo důležité pro to, co se v nich odehrávalo.

Jistě to platí i o elfí tradici, podle které je nejdůležitější částí Ardy Země (neboli *Imbar*, Obydlí)¹² jako scéna dramatu války Valar a Děti Eruových s Melkorem; proto se zdá, že volně užívaný pojem „*Arda*“ označuje Zemi. Z tohoto úhlu pohledu je sluneční soustava důležitá proto, že umožňuje existenci *Imbaru*. Srovnáme-li Ardu a Eä, pak fakt, že hlavní Ainur, podílející se na stvoření (tj. Valar), včetně původně nejsilnějšího z nich, Melkora, si vybrali za sídlo Ardu¹³ od počátku až do konce času, také naznačuje, že jakkoli byla *Arda* nepatrná, byla dramatickým středem Eä.

Tyto náhledy nejsou ani matematické ani astronomické, a už vůbec ne biologické povahy a nemusí nutně odporovat teoriím přírodních věd. Nemůžeme tvrdit, že někde jinde v Eä musí být nějaké jiné sluneční soustavy „podobné“ Ardě, a už vůbec ne to, že pokud nějaké jsou, musí všechny nebo alespoň některé z nich obsahovat obdobu *Imbaru*. Nemů-

i milosrdenství je dvojího druhu: jedno rozpoznává spřízněnost a blíží se lásce, druhé přijímá rozdílnou míru štěstí a blíží se pýše. Já mluvím o tom prvním.“

„Nevykládej mi o žádném z nich,“ řekla Andreth. „Netoužím ani po jednom. Tehdy jsem byla mladá a hleděla jsem na jeho plamen, ale nyní jsem stará a ztracená. Byl mladý a jeho plamen mě zasáhl, ale on se pak odvrátil, a přece zůstal stejně mladý. Lituje snad svíce můru?“

„Nebo můra svíci, když ji vítr zhasí?“ řekl Finrod. „*Adaneth*, říkám ti, *Aikanár*, Jasný Plamen, tě miloval. Jen kvůli tobě už nikdy nepřijme ruku žádné dívky ze svého vlastního rodu, ale bude žít sám až do konce se vzpomínkou na ráno v horách Dorthonionu. Ale příliš brzy zhasí severní vítr jeho plamen. Eldar mají schopnost vidět mnohé věci, které nejsou daleko, ač zřídka ke své radosti, a já ti říkám, že budeš žít ještě dlouho v rámci možností daných tvému rodu, ale on odejde dříve než ty a už se nebude chtít vrátit.“

Andreth vstala a napřáhla ruce k ohni. „Tak proč se ode mne odvrátil? Proč mě opustil, když jsem měla před sebou ještě několik dobrých let?“

„Běda!“ řekl Finrod. „Bojím se, že tě pravda neuspokojí. My Eldar jsme jeden rod a vy jste jiný; a každý soudí ten druhý podle svého, pokud ho nepozná lépe, což se stává málokdy. Žijeme v čase války, Andreth a v takových dobách se elfové nežení a nepřivádí na svět potomky, ale připravují se na smrt nebo do boje. Aegnor nevěří, jakož ani já ne, že současné obležení Angbandu dlouho vydrží. A co se stane pak s touto zemí? Kdyby se řídil jen svým srdcem, byl by si přál vzít tě s sebou a uprchnout daleko odsud, na východ nebo na jih, a opustit svůj i tvůj rod. Láska a věrnost ho však vážou k jeho rodu. A ty jsi zase svázána se svým. Sama jsi řekla, že není úniku uvnitř hranic světa.“

„Za jeden rok, za jeden den v blízkosti jeho plamene bych se vzdala čehokoli: svého rodu, mládí i samotné naděje. Jsem přece *adaneth*,“ řekla Andreth.

„To on ví,“ řekl Finrod, „ale vzdal se tě a nechopil se toho, co mu leželo na dosah ruky. Je přece *elda*. Za takové obchody se obvykle platí bolestí, která se nedá předvídat, dokud nepřijde, a Eldar soudí, že se uzavírají spíš z hlouposti než z odvahy.“

Ne, *adaneth*, může-li být nějaké spojení mezi naším a vaším rodem, pak jedině pro nějaký vysoký cíl předurčený osudem. A bude krátké a jeho konec bude tvrdý. A ta nejméně krutá věc, co by se mohla přihodit, by byla, že by ho smrt brzy ukončila.“

„Ale konec je vždycky krutý pro lidi,“ řekla Andreth. „Nebyla bych ho už více obtěžovala, až by mé krátké mládí odešlo. Nebyla bych se belhala jako čarodějnice za jeho skvělým krokem, když už bych nemohla dále běžet vedle něj!“